

Lag

om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken 2 kap. 5 §, 11 kap. 3 b § 1 mom., 12 kap. 17 § 1 mom., 15 kap. 2 § 4 mom., 21 kap. 8 d § och 24 kap. 15 § 3 mom.,
sådana de lyder, 2 kap. 5 § i lagarna 768/2002 och 811/2008, 11 kap. 3 b § 1 mom. i lag 271/2026, 12 kap. 17 § 1 mom. i lag 1052/1991, 15 kap. 2 § 4 mom. i lag 482/2023, 21 kap. 8 d § i lag 601/2002 och 24 kap. 15 § 3 mom. i lag 165/1998, och
fogas till lagen ett nytt 6 a kap. och till 12 kap. en ny 17 a § som följer:

2 kap.

Om domförhet

5 §

Tingsrätten består av endast ordföranden

1) i ett ansökningsärende vars behandling inte fortsätter i den ordning som bestäms för behandling av tvistemål,

2) i ett mål som avses i 6 a kap.,

3) vid förberedelse,

4) vid huvudförhandling i tvistemål, om domaren är den domare som ansvarat för förberedelsen och målets art eller omfattning inte förutsätter att det behandlas i fulltalig sammansättning,

5) när den tar upp bevisning utom huvudförhandlingen, samt

6) när den separat behandlar säkringsåtgärder som nämns i 7 kap.

Tingsrätten ska ge parterna tillfälle att yttra sig om nödvändigheten av en sådan fulltalig sammansättning som avses i 1 mom. 4 punkten. Om en part anser att en fulltalig sammansättning är nödvändig, kan ett ärende bara av särskilda skäl avgöras vid huvudförhandling i sammansättning med en domare.

6 a kap.

Handläggning av små tvistemål

1 §

I detta kapitel föreskrivs om undantag från handläggningen av tvistemål i tingsrätten i fråga om små tvistemål.

2 §

Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på handläggningen av ett tvistemål i tingsrätten, om

1) kändens yrkande grundar sig på ett hyresförhållande för en bostadslägenhet,

2) kändens yrkande vid tidpunkten när talan väcks gäller ett kapital på högst 10 000 euro eller något annat än en penningprestation, och

3) målet inte kan handläggas som ett summariskt tvistemål.

Ett mål ska dock inte handläggas enligt bestämmelserna i detta kapitel, om det med hänsyn till målets art eller omfattning inte är lämpligt. Parterna ska höras innan ett sådant beslut som avses i detta moment fattas.

3 §

Käranden ska i stämningsansökan uppge att saken enligt kändens uppfattning är tvistig och omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel.

I stämningsansökan ska också de uppgifter som avses i 5 kap. 2 § uppges. I stämningsansökan ska dock

1) som grund för yrkandet endast de omständigheter som yrkandet omedelbart grundar sig på nämnas, och

2) alltid de bevis som känden har för avsikt att lägga fram till stöd för de omedelbara grunderna för sina yrkanden och vad som ska styrkas med varje bevis uppges.

4 §

Svaranden ska i sitt svaromål anmäla om svaranden medger eller motsätter sig käromålet.

Om svaranden motsätter sig käromålet, ska i svaromålet också de uppgifter som avses i 5 kap. 10 § lämnas. I svaromålet ska dock

1) som grund för svaromålet endast de omständigheter som omedelbart ligger till grund för att svaranden motsätter sig nämnas, och

2) alltid de bevis som svaranden har för avsikt att lägga fram till stöd för de omedelbara grunderna för att svaranden motsätter sig käromålet och vad som ska styrkas med varje bevis uppges.

5 §

Käranden ska lämna in skriftliga bevis till tingsrätten i samband med stämningsansökan och svaranden i samband med sitt svaromål.

6 §

Parterna ska lämna in stämningsansökan, svaromål och andra handlingar till tingsrätten via e-tjänsten, om inte tingsrätten av särskilda skäl tillåter att en part lämnar in en handling på något annat sätt.

Följande handlingar behöver dock inte lämnas in via e-tjänsten:

1) svaromål i ett mål som har inletts genom en stämningsansökan i ett summariskt tvistemål som avses i 5 kap. 3 §, eller

2) missnöjesanmälan.

I e-tjänsten kan en part hänvisas till att iaktta bestämmelserna i denna lag.

7 §

Om en part som har bort lämna in en handling till tingsrätten via e-tjänsten lämnar in handlingen på något annat sätt, ska tingsrätten uppmana parten att lämna in handlingen via e-tjänsten inom utsatt tid. Parten ska samtidigt underrättas om vad som föreskrivs i 8 §.

Tingsrätten kan av särskilda skäl förlänga den tid som avses i 1 mom.

8 §

Om en part som har bort lämna in en handling till tingsrätten via e-tjänsten trots uppmaning inte på detta sätt till tingsrätten lämnar in

1) stämningsansökan, ska den avvisas,

2) svaromålet, ska målet avgöras enligt 5 kap. 13 §,

- 3) en skriftlig utsaga som har begärts av tingsrätten, ska målet avgöras enligt 12 kap. 10—13 §.
- 4) ett skriftligt bevis eller en annan handling, ska handlingen inte beaktas vid handläggningen av målet,
- 5) besvär eller motbesvär, ska de lämnas utan prövning.

Ändring i ett avgörande som tingsrätten har fattat med stöd av 1 mom. söks på det sätt som föreskrivs i denna lag.

9 §

Tingsrätten ska handlägga ett mål som gäller vräkning före andra mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål.

10 §

Utöver vad som föreskrivs i 5 och 6 kap. ska tingsrätten på ett ändamålsenligt sätt för parterna redogöra för hur handläggningen av målet framskrider och för de omständigheter som är av betydelse för avgörandet av målet. Tingsrätten ska fästa uppmärksamhet vid att parterna ska kunna driva sitt mål på lika villkor.

11 §

Tingsrätten kan under förberedelsen separat förelägga en part att inom utsatt tid

- 1) framställa sina yrkanden och grunderna för dem samt yttra sig om vad motparten har framfört,
- 2) för tingsrätten uppge alla bevis som parten vill åberopa och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
- 3) till tingsrätten lämna in alla skriftliga bevis som parten vill åberopa i målet.

Ett föreläggande som avses i 1 mom. meddelas vid äventyr att parten inte sedan den utsatta tiden har löpt ut får åberopa nya yrkanden eller omständigheter, eller andra bevis, om inte parten gör sannolikt att förfarandet har en giltig orsak.

Vid förfarandet för små tvistemål tillämpas inte 6 kap. 9 §, om inte ett förberedelsesammanträde har hållits i målet.

12 §

Om tingsrätten anser att det främjar handläggningen av målet eller möjligheten till förlikning, kan tingsrätten göra en skriftlig eller muntlig sammanfattning av de ostridiga och tvistiga frågor som är av betydelse för avgörandet av målet samt vid behov av bevisen och vad som ska styrkas med varje bevis. Sammanfattningen kan också innehålla en preliminär bedömning av tingsrätten i fråga om hur bevisbördan gällande de tvistiga frågorna fördelas i målet.

13 §

Tingsrätten kan avvisa bevisning som läggs fram i ett mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål också om det är motiverat för att främja att målet handläggs på behörigt sätt.

14 §

Om målet inte har avgjorts vid den skriftliga förberedelsen, ska det överföras direkt till huvudförhandling. Ett förberedelsesammanträde kan hållas endast om det behövs av särskilda skäl.

15 §

Tingsrätten ska när huvudförhandlingen inleds redogöra för vad målet gäller och för resultatet av förberedelsen. Tingsrätten ska ställa de frågor som är nödvändiga för att de omständigheter som avses i 5 kap. 19 § ska klarläggas och se till att parterna uppger alla omständigheter som de vill åberopa.

Efter det tar tingsrätten upp bevis. Den som hörs ska förhöras av tingsrätten, om inte tingsrätten anser att det finns skäl att uppgiften ska anförtros en part. Parterna ska ges tillfälle att ställa frågor till den som hörs.

Slutligen ska parterna slutföra sin talan.

Tingsrätten ska försöka slutföra huvudförhandlingen utan dröjsmål vid ett enda sammanträde.

16 §

När målet avgörs får allt som har lagts fram i stämningsansökan, det skriftliga svaromålet och utsagorna eller i övrigt beaktas.

17 §

Avgörandet ska motiveras. I avgörandets motivering eller domskäl ska vad de slutsatser som dragits av bevisningen grundar sig på samt de omständigheter och den rättstillämpning som avgörandet omedelbart grundar sig på kort anges.

I avgörandet ska det nämnas att målet har handlagts enligt bestämmelserna i detta kapitel.

18 §

Om huvudförhandling har hållits i målet, ska tingsrätten avkunna avgörandet genom att meddela utgången i målet samt innehållet i motiveringen eller domskälen i huvuddrag under huvudförhandlingsdagen.

Tingsrätten får dock av särskilda skäl meddela avgörandet i tingsrättens kansli. I sådana fall ska avgörandet meddelas så snart som möjligt.

19 §

Bestämmelser om tingsrättens sammansättning i ett mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål finns i 2 kap. 5 §, bestämmelser om telefondelegivning i 11 kap. 3 b §, bestämmelser om återvinning i 12 kap. 17 och 17 a §, bestämmelser om rättegångsombud och rättegångsbiträde i 15 kap. 2 § och bestämmelser om ersättning av rättegångskostnader i 21 kap. 8 d §.

Om inte något annat föreskrivs i detta kapitel eller i någon av de paragrafer som nämns i 1 mom., tillämpas på handläggning i tingsrätten av ett mål som omfattas av kapitlets tillämpningsområde vad som annanstans i lag föreskrivs om handläggning av tvistemål i tingsrätten.

Om det i lag föreskrivs att ett mål eller ärende ska behandlas på det sätt som föreskrivs om handläggning av tvistemål, handläggs målet eller ärendet med iakttagande av bestämmelserna i detta kapitel, om det uppfyller kraven enligt 2 §.

11 kap.

Om delgivning i rättegång

3 b §

När domstolen har hand om delgivningen kan den verkställas också så att innehållet i den handling som ska delges berättas för mottagaren per telefon (*telefondelegivning*). En stämning kan dock inte delges per telefon i andra mål än sådana som avses i 5 kap. 3 § och 6 a kap., eller som avses i 5 a kap. eller 8 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål.

12 kap.

Om parterna

17 §

Om en ansökan om återvinning tas upp, kan inte i målet beaktas omständigheter som inte med stöd av 5 kap. 22 §, 6 kap. 9 § och 6 a kap. 11 § hade kunnat beaktas vid den behandling där tredskodomen meddelades.

17 a §

Ett mål som gäller återvinning behandlas enligt bestämmelserna i 6 a kap., om återvinning söks i ett mål som skulle ha behandlats i enlighet med bestämmelserna i det kapitlet om målet varit tvistigt. Ansökan om återvinning behöver dock inte lämnas in till tingsrätten via e-tjänsten.

15 kap.

Om rättegångsombud

2 §

Också någon annan än i 1 mom. avsedd, myndig redbar person som annars är lämplig och skickad för uppdraget samt som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats får anlitas såsom rättegångsombud eller rättegångsbiträde

- 1) i ett mål som avses i 5 kap. 3 §,
 - 2) i ett mål som avses i 6 a kap.,
 - 3) i ett ansökningsärende som inte är tvistigt,
 - 4) i ett jorddomstolsärende.
-

21 kap.

Om rättegångskostnader

8 d §

I ett mål som har handlagts i förfarandet för små tvistemål kan en part åläggas att ersätta motpartens rättegångskostnader i tingsrätten till ett belopp av högst 500 euro eller, om huvudförhandling har hållits i målet, till ett belopp av högst 1 000 euro. Dessutom kan parten åläggas att ersätta motparten för beloppet av en rättegångsavgift som tas ut hos motparten och för särskilda kostnader som orsakats motparten.

Om målet avgörs enligt 5 kap. 13 eller 14 § genom tredskodom utan fortsatt förberedelse, döms rättegångskostnaderna ut i enlighet med 8 c §.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas dock inte, om parten eller partens företrädare, ombud eller biträde har förfarit på ett sätt som avses i 4 § 1 mom. eller 5 eller 6 §.

Om målet också har behandlats i något annat förfarande än det som föreskrivs i 6 a kap., tillämpas 1 mom. inte till denna del på partens skyldighet att ersätta motpartens rättegångskostnader.

Storleken på de i 1 mom. avsedda beloppen, vilka motsvarar 2026 års penningvärde, ska justeras genom förordning av justitieministeriet med fem års mellanrum så att beloppen motsvarar förändringen i penningvärdet. Beloppen avrundas till närmaste hela 50 euro.

24 kap.

Om domstolens avgörande

15 §

Domen eller det slutliga beslutet ska undertecknas av dem som har deltagit i avgörandet av saken. Den expedition som ska ges en part är den undertecknade domen eller det undertecknade slutliga beslutet eller en kopia av domen eller det slutliga beslutet som har undertecknats av föredraganden i saken eller någon annan tjänsteman som presidenten förordnat.

Bestämmelser om ikraftträdandet av 6 a kap. 6—8 § i denna lag utfärdas särskilt genom lag. Till övriga delar träder denna lag i kraft den 1 september 2026.

På mål som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Bestämmelserna i 24 kap. 15 § 3 mom. i denna lag tillämpas dock också på mål som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 22 maj 2026

Republikens President

Alexander Stubb

Justitieminister Leena Meri